

Projekat Živeti zajedno

Opšti podaci o nastavnoj jedinici	
Predmet	Građansko vaspitanje
Naziv nastavne jedinice	Dečiji rad-prava deteta
Razred	II
Autor nastavne jedinice	Drašković Mirjana
Škola	Tehnička škola Užice
Tip časa	Utvrđivanje
Nastavne metode	Dijaloška
Oblici rada	Frontalni, grupni
Ciljevi (ukratko navesti ciljeve koji se žele postići navedenim aktivnostima)	Obraditi temu „dečijeg rada“ kao opšteg društvenog problema, zajedničkog za sve države u svetu.
Ishodi (taksativno navesti kakve ishode očekujemo posle navedenih aktivnosti, tj. šta će učenicisvojiti/razumeti/osvestiti/uraditi posle aktivnosti)	<ul style="list-style-type: none"> - Osveščivanje štetnosti i posledice rečijeg rada po samu decu i njihove porodice. - Da učenici razumeju u kojoj meri je primena prava deteta odgovornost roditelja. - Da učenici razumeju u kojoj meri je primena prava deteta odgovornost države. - Da uvide u kojoj su meri organizacije za primenu i zaštitu prava deteta važne u svakom društvu. - Da usvoje shvatanje o značaju prava na obrazovanje i zdravstvenu zaštitu za razvoj deteta i njegovu budućnost.
Tok časa (navesti scenario nastavne jedinice, tj. uvodne, centralne i završne aktivnosti. Odrediti i orijentacioni vremenski okvir za aktivnosti – navesti trajanje aktivnosti u minutima)	<p>Prvi korak (10 minuta): Podela učenika u grupe. Svaka grupa dobija tekst na temu: Dečiji rad.</p> <p>Dečiji rad <i>Praksa korišćenja „dečijeg rada“, iako je nezakonita, vrlo je prisutna svuda u svetu, čak i u ekonomski i tehnički najrazvijenijim zemljama i zemljama koje imaju visoke standarde kontrole i primene zakonodavstava. Brojni izveštaji nacionalnih i komisija UN-a koriste procenu da u svetu postoji oko 200 do 250 miliona dece koja se nalaze u ovoj situaciji, a mlađa su od 15 godina. Najčešće su roditelji ti koji prisiljavaju decu na različite, fizički teške ili opasne poslove. Na taj način roditelji pokušavaju da za porodicu obezbede dodatne prihode i ovaj problem je u najvećoj meri u vezi sa najsiromašnijim delom stanovništva. Ostajući van škole, bez ikakvog obrazovanja, radeći bez zdravstvene zaštite (u uslovima rada u kojima su česta profesionalna oboljenja ili invaliditeti) i sputana u psihofizičkom razvoju, deca nikada kasnije u životu nisu u mogućnosti da za sebe pronađu bolji posao, ostvare veća primanja i ekonomski prosperitet. Na taj</i></p>

se način krug siromaštva stalno obnavlja. Uprkos tome, roditelji teško prihvataju argumentaciju organizacija koje pokušavaju da promovišu prava deteta i organizuju aktivnosti sa ciljem izbacivanja dece od rada. Državne institucije širom sveta nedovoljno efikasno rešavaju ovaj problem.

Primer države Peru:

Napušteni rudnici zlata u Peruu često su mesta na kojima niču neplanirana naselja, ili se u napuštena rudarska sela doseljava siromašno stanovništvo koje pokušava da u već obrađenim stenama i praznim rudarskim oknima pronade ostatke zlata. Kako porodice nemaju odgovarajuću opremu, najvažniji je fizički rad. U njemu svakodnevno učestvuju deca pomažući roditeljima u rešavanju egzistencijalnih problema. Zbog teških uslova deca doživljavaju i teške povrede, a nemaju odgovarajuću zdravstvenu pomoć. Zbog celodnevnog rada deca nisu u mogućnosti da se obrazuju. Njihovi roditelji, kao i mnogi drugi roditelji, veruju da je za njihovu decu najvažnije da svakodnevno rade, a ne da odlaze u školu ili da se igraju.

Drugi korak (15 minuta):

Imajući vidu ranije stečena znanja iz ove oblasti (na prethodnim casovima) kroz **rad u grupama** učenici treba da izlože svoja shvatanja. Svaka grupa dobija listu pitanja o kojima treba da prodiskutuje na nivou male grupe. Primer pitanja za diskusiju:

Prilog 1: Primeri pitanja-lista

Prva grupa pitanja:

Od kakvog je uticaja rad u rudniku na zdravstveno stanje dece? Kakve mogu biti posledice ovog rada, kratkoročne i dugoročne (na planu zdravstvenog, obrazovnog i najšireg psihofizičkog razvoja dece)? Kako je organizovana zdravstvena služba i zaštita u rudarskom selu?

Druga grupa pitanja:

Kakva je uloga države u zaštiti i primeni prava deteta kada je reč o problemu „dečijeg rada?“ Šta bi šira zajednica trebalo da preduzme povodom ovog pitanja? Koja su sve ministarstva i državne institucije nadležni za ovakve probleme? Na koji bi način oni trebali da reaguju? Da li postoje organizacije koje brinu o zaštiti prava dece i na koji način?

	<p>Treća grupa pitanja: Imaju li ova deca mogućnost izbora između rada i školovanja? Da li dete treba da rešava ovaj problem? Da ste vi roditelj, kako biste rešili ovu situaciju? Kako biste rešili ovu situaciju iz pozicije države?</p> <p>Treći korak (10 minuta): Analiza dobijenih odgovora i razmišljanja Grupe izlažu. Nakon toga sledi diskusija na nivou velike grupe. Postavljaju pitanja grupama koje su izlagale radi pojašnjenja, komentari grupa o svom radu, radu svojih grupa, produktima rada drugih grupa.</p> <p>Profesor podstiče učenike na diskusiju i kroz pitanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Da li imaju saznanja o dečijem radu u našoj zemlji? Navesti primere? - Koja sve prava mogu biti ugrožena zloupotrebom dečijeg rada? <p>Nastavnik daje povratnu informaciju o izveštaju za našu decu Komiteteta za prava deteta iz 2008.godine o decu dečijeg rada. Naime, Komitet izražava zabrinutost zbog zloupotrebe dečijeg rada u seoskim područjima. Upravo u Srbiji je primećeno da u nekim ruralnim sredinama deca su prinuđena da rade teške poslove oko održavanja imanja. Nastavnik treba da naglasi korake i mere koje državni organi mogu preduzeti u cilju sprečavanja dečijeg rada, uključujući i kaznenu politiku. Takođe treba da istaknu i uticaj nevladinih organizacija.</p>
<p>Elementi interkulturalnosti u nastavnoj jedinici (detaljno navesti šta su sve elementi koji ukazuju na različitost i uvažavanje različitosti u određenoj nastavnoj jedinici, na koje sve načine nastavna jedinica podstiče učenike da razmišljaju o različitostima i da se decentriraju iz svoje tačke gledišta)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Praksa korišćenja „dečijeg rada“, iako je nezakonita, vrlo je prisutna svuda u svetu, čak i u ekonomski i tehnički najrazvijenijim zemljama i zemljama koje imaju visoke standarde kontrole i primene zakonodavstava. - Osveščivanje koliko su štetne posledice dečijeg rada. - Ovaj globalni problem rešava se u svim zemljama i mnogobrojnim međunarodnim organizacijama.
<p>Materijal (taksativno navesti materijale koji se koriste za realizaciju nastavne jedinice, a primerak svakog materijala dostaviti u prilogu).</p>	<p>Primeri priča za svaku grupu. Listići sa pitanjima za rad svake grupe. Papir, olovke.</p>